

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SCIENCES
ENERGEETIKANÕUKOGU

KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 1/2013 (42)

Tallinn

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.00

26. veebruar 2013

Juhatas Arvi Hamburg
Protokollis Siiri Jakobson

Koosolekust võtsid osa nõukogu liikmed: Arvi Hamburg, Tiit Kallaste, Lembit Krumm, Enn Lust, Leevi Mölder, Arvo Ots, Anto Raukas, Mati Valdma, Mihkel Veiderma

Puudusid: Alo Adamson, Rein Küttner, Leo Mõtus, Ülo Rudi, Andres Siirde

Külalised: Endel Lippmaa, TTÜ energeetikateaduskonna üliõpilased – Klaus Kopelman, Ivar Kiitam ja Johann-Gustav Lend.

Päevakord:

1. TA energeetikanõukogu tööplaani 2013 (vt lisa 1);
2. Avatud elektriturust arutelu;
3. Energeetikateaduse sihtvalveerimine (Enn Lust, Arvi Hamburg);
4. Kildagaasi tootmisvõimalused Eestis (Endel Lippmaa);
5. Transiid Eestis ülekandevõrgus (Endel Lippmaa)
6. Kohalalgatatu

1. TA energeetikanõukogu tööplaani 2013

- 1.1. Kuulati ära Arvi Hamburgi kommentaarid 2013. aasta tööplaani osas. Tehti ettepanek edaspidi korraldada nõukogu koosolekud kord kvartalis.

Nõukogu otsustas:

Kinnitada TA energeetikanõukogu 2013. aasta tööplaani.

1.2. Analüüsid Energietikanõukogu liikmete osalemist 2012. aastal energietikafoorumites ja avalikes aruteludes, kujunes **nõukogu seisukoht**:

Teaduste Akadeemia Informaatika ja Tehnikateaduste osakonna ning Tallinna Tehnikaülikooli energietikateaduskonna poolt korraldatud ümarlaval „Veeldatud maagaas: valikud ja võimalused“ 7. novembril 2012. akadeemik Tarmo Soomere, akadeemik Mihkel Veiderma ja akadeemik Jüri Martini ettekanded käsitlesid LNG terminali asukoha valiku teaduslikult põhjendatud kriteeriume. Puudub tagasiside kas MKM otsuste langetamisel on arvestanud LNG ümarlaura seisukohtadega. Nõukogu teotab LNG regionaalse terminali rajamist Eestisse asukohaga Paldiski

1.3. Tulenevalt nõukogu kahe liikme soovist seoses nende töökohustuste muutumisega nõukogu esimehel pöörduda TA juhatuse poole ettepanekuga lõpetada energietikanõukogu liikmelisus Alo Adamsonil ja Rein Küttneril ja kaaluda uuteks liikmeteks nimetada akadeemik Tarmo Soomere ja professor Ingo Valgma

2. Avatud elektrituru arutelu

Kuulanud ära Arvi Hamburgi kokkuvõtte esimese kuu avatud turu statistilistest näitajatest, suletud turu võrdlusandmed aastal 2012 ja Nord Pooli elektri hinnatasemed eelmise aastal ning põhivõrgu võrdlusandmed Balti riikides ja Soomes, tõstatas nõukogu järgnevad küsimused:

- turu avamine toimus enne kriitiliste ühenduste valmimist, mistõttu turu avatus on sümboolne ning hinnapiirkond endiselt mõjutatav suurtootjate poolt;
- turu avamise mõju riigile, ettevõttele ja elektri tarbijale vajab põhjalikku analüüsi ja hinnatõusu leevendavate meetmete rakendamist;
- võrgutariifide tõusu pole argumenteeritult põhjendatud, puudub investeerimiskaval põhineva optimaalsuse analüüsi võimalus;
- põhi- ja jaotusvõrgu tariifid pole eristatavad;
- Eesti Energia püsihindade oluline kallinemine koos öötariifi järsu tõusuga ei mõju koormusgraafikutele ühtlustavalt. Paneb elektrikütet kasutatavad tarbijad raskesse majanduslikku olukorda, sest elamute küttesüsteeme ei saa päevapealt muuta;
- kontroll turgu valitseva ettevõtte üle ei ole piisavalt range;
- ebaselge on CO₂ tasuta kvoodi ajagraafik kuni 2019. aastani;
- puudub elektri kättesaadavuse sotsiaal-majanduslike mõjude analüüs.

Nõukogu otsustas: p2. Selgituste saamiseks pöörduda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole ja seejärel kujundada oma seisukoht.

3. Energietikateaduse sihtvalveerimine

Ülevaate sihtvalveerimise ettevalmistamise käigust andis Enn Lust. Kommenteeris Arvi Hamburg. Nõukogu liikmetel oli mitmeid täiendusi ja parandusi sihtvalveerimiseks

esitatavate energeetikaalaste uuringute teemade osas. Mihkel Veiderma arvamus oli, et kindlasti peaks teemades nimetatud olema põlevkivi, kui tähtsaim ressurss veel pikaks ajaks, Arvo Ots välistas soojustehnika ning hoonete energiatõhususe kuulumise ühe teema alla, ettepanekuid tegid veel Mati Valdma ja Leevi Mölder.

Nõukogu võttis esitatud info teadmiseks ja nentis, et jaotus ei peegelda tegelikku seisu ja teemasid tuleb täpsustada. Enn Lust ja Arvi Hamburg, kes on energeetikateaduste sihtvalveerimise juhtkomitee liikmed, volitati teemade sõnastusi parandama.

4. Kildagaasi tootmisvõimalused Eestis

Nõukogu liikmed kuulasid ära Endel Lippmaa kokkuvõtte kildagaasi tootmise alastest uuringutest maailmas ja selle tootmise võimalustest Eestis. Nõukogu liikmed võtsid info teadmiseks ja pidasid vajalikuks võimalike varude uuringute teostamist.

5. Transiit Eesti ülekandevõrgus

Endel Lippmaa teavitas Läti ja Eesti elektriülekandeliinide süsteemioperaatorite (TSO) võimalikust kokkulepest Eesti 330 kv ülekandeliini andmisest Läti TSO käsutusse Vene Föderatsiooni elektri transiidiks Lätti. Nõukogu juhtis tähelepanu võimalikele ohtudele ja ei soovita nimetatud kokkulepet sõlmida.

Energeetikanõukogu esimees

Arvi Hamburg

Protokollija

Siiri Jakobson

Eesti TA energeetikanõukogu 2013. aasta tööplaan

1. ISTUNGID

I istung, teema Avatud elektriturk; veebruar

II istung, teema Kaugkütte jätkusuutlikkus, aprill

III istung, teema Euroopa Energia-ja Kliimapoliitika, ENMAK koostamine; mai

IV istung, teema Energeetikaalane kõrgharidus ja inseneri kutse; oktoober

V istung, teema Energeetikateaduse evalveerimise tulemused; november

2. ÜRITUSED KOOSTÖÖS TA INFORMAATIKA- JA TEHNIKATEADUSTE OSAKONNAGA

2.1. EIL Üldkoosolek. Seminar: „Raskused insenerihariduse omandamisel“ 14. märts, TTÜ Nõukogu saal

Eesmärk: Inseneri roll ühiskonnas. Üldistada inseneriõppe probleeme. Õppekavade akrediteerimisest FEANI-s.

2.2. Rahvusvahelisel turul toimiva inseneribüroo külastus; aprill

Eesmärk: Teavitamis- ja konsultatsiooniteenuse turul võrdsete turutingimuste loomine.

2.3. Balti riikide energeetika valdkonna teaduskonverents Energeetika regionaalne mõõde; oktoober

Eesmärk: Balti riikide energeetikaalaste teadus ja arendustööde ülevaade, infovahetus

2.4. Kõrgtehnoloogiliste tootmisettevõtete külastus (Paide Masinatehas AS); november

Eesmärk: Tervikahela Teadlane & Insener & Ettevõtja toimimine. Teadus- ja arendustööd ettevõtluse konkurentsivõime tagamisel.

2.5. Konverents Elektrimajanduse areng Eestis (Kunda HEJ –120, Tallinna EJ – 100, Ellamaa ja Ulila EJ -90); november

***Eesmärk:** Talletada Eesti elektrifitseerimise ajalugu*

2.6. Insenerikonverents EIL 25 „Teadmispõhine majandus – Eesti võimalused ja väljakutsed“; 10. detsember.

***Eesmärk:** EIL 25 tööaasta kokkuvõte, väljund ühiskonnale*